

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2006 No. 126

**Rheoliadau Grantiau a Benthyciadau Dysgu
y Cynulliad (Addysg Uwch) (Cymru) 2006**

RHAN 6

GRANTIAU AT GOSTAU BYW

Amodau cyffredinol yr hawl i gael grantiau at gostau byw

18.—(1) Mae gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant at gostau byw o dan y Rhan hon ar yr amod—

- (a) nad yw'r myfyriwr wedi'i hepgor rhag bod â hawl gan unrhyw un o'r paragraffau canlynol, rheoliad 6 neu reoliad 7; a
- (b) bod y myfyriwr yn bodloni amodau'r hawl i gael y grant penodol at gostau byw y mae'n gwneud cais amdano.

(2) Nid oes gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant at gostau byw o dan y Rhan hon os paragraff 7 yw'r unig baragraff o baragraffau 1 i 8 o Atodlen 1 y mae'r myfyriwr yn syrthio odano.

(3) Nid oes gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant at gostau byw o dan y Rhan hon mewn perthynas ag unrhyw flwyddyn academiaidd—

- (a) pryd y mae'r myfyriwr yn gymwys i gael unrhyw daliad o dan fwrsari gofal iechyd y mae ei swm yn cael ei gyfrifo drwy gyfeirio at incwm y myfyriwr;
- (b) pryd y mae'r myfyriwr yn gymwys i gael lwfans gofal iechyd yr Alban y mae ei swm yn cael ei gyfrifo drwy gyfeirio at incwm y myfyriwr; neu
- (c) cwrs ar gyfer hyfforddiant cychwynnol athrawon pryd y mae cyfanswm y cyfnodau o bresenoldeb amser-llawn, gan gynnwys presenoldeb er mwyn ymarfer dysgu, yn llai na 6 wythnos.

(4) Nid yw paragraff (3)(c) yn gymwys at ddibenion rheoliad 19.

(5) Ac eithrio grant o dan reoliad 20, nid oes gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant at gostau byw o dan y Rhan hon mewn perthynas ag unrhyw flwyddyn academiaidd ar gwrs rhyngosod os yw cyfanswm y cyfnodau o astudio amser-llawn yn llai na 10 wythnos oni bai bod y cyfnodau o brofiad gwaith yn wasanaeth di-dâl.

(6) At ddibenion paragraff (5), ystyr “gwasanaeth di-dâl” (“*unpaid service*”) yw—

- (a) gwasanaeth di-dâl mewn ysbyty neu mewn labordy gwasanaeth iechyd cyhoeddus neu gydag ymddiriedolaeth gofal sylfaenol yn y Deyrnas Unedig;
- (b) gwasanaeth di-dâl gydag awdurdod lleol yn y Deyrnas Unedig sy'n gweithredu i arfer eu swyddogaethau sy'n ymwneud â gofal plant a phersonau ifanc, iechyd neu les neu gyda chorff gwirfoddol sy'n darparu cyfleusterau neu sy'n cynnal gweithgareddau o natur debyg yn y Deyrnas Unedig;
- (c) gwasanaeth di-dâl yn y gwasanaeth carchardai neu'r gwasanaeth prawf ac ôl-ofal yn y Deyrnas Unedig;

- (ch) ymchwil ddi-dâl mewn sefydliad yn y Deyrnas Unedig neu, yn achos myfyriwr sy'n bresennol mewn sefydliad tramor fel rhan o'i gwrs, mewn sefydliad tramor; neu
- (d) gwasanaeth di-dâl gydag—
  - (i) Awdurdod Iechyd neu Awdurdod Iechyd Strategol a sefydlwyd yn unol ag adran 8 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 1977(1) neu Awdurdod Iechyd Arbennig a sefydlwyd yn unol ag adran 11 o'r Ddeddf honno(2) neu fwrdd iechyd lleol a sefydlwyd yn unol ag adran 16BA o'r Ddeddf honno(3);
  - (ii) Bwrdd Iechyd neu Fwrdd Iechyd Arbennig a gyfansoddwyd o dan adran 2 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Yr Alban) 1978(4); neu
  - (iii) Bwrdd Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a sefydlwyd o dan Erthygl 16 o Orchymyn Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Personol (Gogledd Iwerddon) 1972(5).

(7) Os daw myfyriwr yn fyfyrwr cymwys yn ystod blwyddyn academiaidd o ganlyniad i un o'r digwyddiadau a restrir ym mharagraff (8), fe gaiff y myfyriwr fod â hawl i gael grant penodol at gostau byw yn unol â'r Rhan hon mewn perthynas â'r flwyddyn academiaidd honno ond nid oes ganddo hawl i gael grant at gostau byw mewn perthynas ag unrhyw flwyddyn academiaidd sy'n dechrau cyn y flwyddyn academiaidd y digwyddodd y digwyddiad perthnasol ynddi.

(8) Dyma'r digwyddiadau y cyfeirir atynt ym mharagraff (7)—

- (a) bod cwrs y myfyriwr yn dod yn gwrs dynodedig; neu
- (b) bod y myfyriwr, priod y myfyriwr, partner sifil y myfyriwr neu riant y myfyriwr yn cael ei gydnabod fel ffoadur neu ei fod yn cael caniatâd i ddod i mewn neu i aros fel y'i crybwyllir ym mharagraff 3 o Atodlen 1.

Grantiau at gostau byw myfyrwyr anabl

19.—(1) Mae gan fyfyrwr cymwys hawl yn unol â'r rheoliad hwn i gael grant i helpu gyda'r gwariant ychwanegol y mae'r Cynulliad Cenedlaethol wedi'i fodloni ei bod yn ofynnol i'r myfyriwr ei dynnu mewn perthynas ag ymgymryd â chwrs dynodedig oherwydd anabledd sydd ganddo.

(2) Nid oes gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant o dan y rheoliad hwn oni bai bod y myfyriwr yn ymgymryd â'r cwrs yn y Deyrnas Unedig.

(3) Yn ddarostyngedig i'r paragraffau canlynol, swm y grant o dan y rheoliad hwn yw'r swm sy'n briodol ym marn y Cynulliad Cenedlaethol.

(4) Rhaid i swm y grant beidio â bod yn fwy na'r canlynol—

- (a) £12,135 mewn perthynas â blwyddyn academiaidd at wariant ar gynorthwydd personol anfeddygol;
- (b) £4,795 mewn perthynas â phob blwyddyn academiaidd yn ystod y cyfnod cymhwysra at wariant ar eitemau mawr o offer arbenigol;
- (c) y gwariant ychwanegol sy'n cael ei dynnu—
  - (i) yn y Deyrnas Unedig er mwyn bod yn bresennol yn y sefydliad,

---

(1) 1977 p. 49; diwygiwyd adran 8 gan Ddeddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a'r Proffesiynau Gofal Iechyd 2002 (p. 17), adran 1(2).

(2) Diwygiwyd adran 11 gan Ddeddf yr Awdurdodau Iechyd 1995 (p. 17), adran 2 ac Atodlen 1, paragraff 2 a Deddf Iechyd 1999 (p. 8), Atodlen 4, paragraff 6.

(3) Mewnosodwyd adran 16BA gan adran 6(1) o Ddeddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a'r Proffesiynau Gofal Iechyd 2002.

(4) 1978 p. 29.

(5) O.S. 1972/1265 (G.I. 14).

- (ii) yn y Deyrnas Unedig neu'r tu allan iddi er mwyn bod yn bresennol, fel rhan o'i gwrs, ar unrhyw gyfnod astudio mewn sefydliad tramor neu er mwyn bod yn bresennol yn y Sefydliad Prydeinig ym Mharis;
  - (ch) £1,605 mewn perthynas â blwyddyn academiaidd at unrhyw wariant arall gan gynnwys gwariant sy'n cael ei dynnu at y dibenion y cyfeirir atynt yn is-baragraff (a) neu (b) sy'n fwy na'r uchafsymiau penodedig.
- (5) Os yw'r myfyriwr cymwys wedi cael taliadau i helpu gyda gwariant ar eitemau mawr o offer arbenigol mewn cysylltiad â'r cwrs yn rhinwedd y ffaith bod ganddo ddyfarniad trosiannol, mae uchafswm y grant o dan baragraff (4)(b) yn cael ei ostwng yn ôl swm y taliadau hynny.
- (6) Uchafswm y grant o dan baragraffau (4)(a) a (4)(ch) yw £9,105 a £1,200, yn y drefn honno—
- (a) os yw myfyriwr cymwys yn bresennol ar gwrs ar gyfer hyfforddiant cychwynnol athrawon; a
  - (b) os yw cyfanswm y cyfnodau o bresenoldeb amser-llawn mewn unrhyw flwyddyn academiaidd ar y cwrs hwnnw, (gan gynnwys presenoldeb er mwyn ymarfer dysgu) yn llai na 6 wythnos.

Grantiau i fyfyrwyr sydd wedi ymadael â gofal

- 20.**—(1) Mae gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant o dan y rheoliad hwn mewn cysylltiad â'i bresenoldeb ar gwrs dynodedig os yw'r amodau ym mharagraff (2) wedi'u bodloni.
- (2) Dyma'r amodau y cyfeirir atynt ym mharagraff (1)—
- (a) bod y myfyriwr cymwys o dan 21 oed ar ddiwrnod cyntaf y cwrs;
  - (b) bod y myfyriwr cymwys yn syrthio o fewn paragraff 2(dd) o Atodlen 4; ac
  - (c) ym marn y Cynulliad Cenedlaethol, fod y myfyriwr cymwys o dan fwy o galedi ariannol yn rhinwedd y ffaith ei fod yn syrthio o fewn paragraff 2(dd) o Atodlen 4 nag a fuasai fel arall.
- (3) Yn ddarostyngedig i baragraff (4), swm y grant yw unrhyw swm y mae'r Cynulliad Cenedlaethol yn credu ei fod yn briodol o dan yr amgylchiadau.
- (4) Uchafswm y grant yw £100 am bob wythnos neu ran o wythnos mewn blwyddyn academiaidd—
- (a) sy'n syrthio o fewn y gwyliau hiraf a gymerir; a
  - (b) na fydd y myfyriwr yn bresennol ar ei gwrs yn ystod yr un rhan ohoni.

Grantiau ar gyfer dibynyddion- cyffredinol

- 21.**—(1) Mae'r grant ar gyfer dibynyddion yn cynnwys yr elfennau canlynol—
- (a) grant dibynyddion mewn oed;
  - (b) grant gofal plant;
  - (c) lwfans dysgu rhieni.
- (2) Nodir amodau hawlio pob elfen a'r symiau sy'n daladwy yn rheoliadau 22 i 25.
- (3) Caniateir didynnu o unrhyw un o elfennau'r grant ar gyfer dibynyddion yn unol â rheoliad 46.

Grantiau ar gyfer dibynyddion- grant dibynyddion mewn oed

- 22.**—(1) Mae gan fyfyrwr cymwys hawl i gael grant dibynyddion mewn oed mewn cysylltiad â'i bresenoldeb ar gwrs dynodedig yn unol â'r rheoliad hwn.
- (2) Mae'r grant dibynyddion mewn oed ar gael mewn perthynas â naill ai—

- (a) partner y myfyriwr cymwys; neu
  - (b) dibynnydd mewn oed i'r myfyriwr cymwys nad yw ei incwm net yn fwy na £3,350.
- (3) Mae swm y grant dibynnyddion mewn oed sy'n daladwy mewn perthynas â blwyddyn academaidd yn cael ei gyfrifo yn unol â rheoliad 25, a'r swm sylfaenol yw—
- (a) £2,455; neu
  - (b) pan fo'r person y mae'r myfyriwr cymwys yn gwneud cais mewn cysylltiad ag ef am grant dibynnyddion mewn oed yn preswyllo fel arfer y tu allan i'r Deyrnas Unedig, unrhyw swm nad yw'n fwy na £2,455 ac sydd ym marn y Cynulliad Cenedlaethol yn rhesymol yn yr amgylchiadau.
- (4) Mae swm y grant dibynnyddion mewn oed a gyfrifir o dan reoliad 25 yn cael ei ostwng o hanner—
- (a) os yw partner y myfyriwr cymwys—
    - (i) yn fyfyriwr cymwys; neu
    - (ii) yn dal dyfarniad statudol; a
  - (b) os cymerir dibynnyddion y partner hwnnw i ystyriaeth wrth gyfrifo swm y cymorth y mae'r partner hwnnw â hawl i'w gael neu'r taliad y mae ganddo hawlogaeth iddo o dan dyfarniad statudol.

Grantiau ar gyfer dibynnyddion- grant gofal plant

23.—(1) Mae gan fyfyriwr cymwys, mewn cysylltiad â'i bresenoldeb ar gwrs dynodedig, hawl i gael grant mewn perthynas â chostau gofal plant ar gyfer pob plentyn dibynnol yn unol â'r rheoliad hwn.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), mae gan fyfyriwr cymwys hawl i gael grant gofal plant mewn perthynas â blwyddyn academaidd os yw'r gofal plant yn cael ei ddarparu gan ddarparydd gofal plant wedi'i gymeradwyo neu wedi'i gofrestru—

- (a) os yw'r plentyn o dan 15 oed yn union cyn dechrau'r flwyddyn academaidd; neu
- (b) os oes gan y plentyn anghenion addysgol arbennig o fewn yr ystyr a briodolir i “special educational needs” yn adran 312 o Ddeddf Addysg 1996(6) a'i fod o dan 17 oed yn union cyn dechrau'r flwyddyn academaidd.

(3) Nid oes gan fyfyriwr cymwys hawl i gael grant o dan y rheoliad hwn os yw'r myfyriwr neu bartner y myfyriwr wedi dewis cael yr elfen gofal plant o'r credyd treth gweithio o dan Ran I o Ddeddf Credydau Treth 2002(7).

- (4) Yn ddarostyngedig i baragraff (5), swm sylfaenol y grant gofal plant am bob wythnos yw—
- (a) ar gyfer un plentyn dibynnol, 85 y cant o gostau'r gofal plant, hyd at uchafswm o £175 yr wythnos; neu
  - (b) ar gyfer dau neu fwy o blant dibynnol, 85 y cant o gostau'r gofal plant, hyd at uchafswm o £300 yr wythnos,

ac eithrio nad oes gan y myfyriwr hawl i gael unrhyw grant o'r fath mewn perthynas â phob wythnos sy'n syrthio o fewn y cyfnod rhwng diwedd y cwrs a diwedd y flwyddyn academaidd y daw'r cwrs i ben ynddi.

- (5) Er mwyn cyfrifo swm sylfaenol y grant gofal plant—

---

(6) 1996 p. 56; diwygiwyd adran 312 gan Ddeddf Addysg 1997 (p.44), Atodlen 7, paragraff 23, Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 (p.31), adran 140, Atodlen 30, paragraff 71 ac Atodlen 31 a Deddf Dysgu a Sgiliau 2000 (p.21), Atodlen 9, paragraff 56.

(7) 2002 p.21.

- (a) mae wythnos yn rhedeg o ddydd Llun i ddydd Sul; a
  - (b) os yw wythnos y caiff costau gofal plant eu tynnu mewn perthynas â hi yn syrthio'n rhannol o fewn y flwyddyn academiaidd y mae grant gofal plant yn daladwy mewn perthynas â hi o dan y rheoliad hwn ac yn rhannol y tu allan iddi, mae uchafswm wythnosol y grant yn cael ei gyfrifo drwy luosi'r uchafswm wythnosol perthnasol ym mharagraff (4) â chyfrannedd y nifer o ddyddiau yn yr wythnos honno sy'n syrthio o fewn y flwyddyn academiaidd o'i chymharu â nifer y dyddiau mewn wythnos.
- (6) Mae swm y grant gofal plant a gyfrifir o dan reoliad 25 yn cael ei ostwng o hanner—
- (a) os yw partner y myfyriwr cymwys—
    - (i) yn fyfyrwr cymwys; neu
    - (ii) yn dal dyfarniad statudol; a
  - (b) os cymerir dibynyddion y partner hwnnw i ystyriaeth wrth gyfrifo swm y cymorth y mae'r partner hwnnw â hawl i'w gael neu'r taliad y mae ganddo hawlogaeth iddo o dan y dyfarniad statudol.
- (7) Yn y rheoliad hwn—
- (a) ystyr “darparydd gofal plant wedi'i gymeradwyo” (“*approved childcare provider*”) yw darparydd gofal plant o fewn yr ystyr a briodolir i “*childcare provider*” yn Rheoliadau Credydau Treth (Categori Newydd o Ddarparydd Gofal Plant) 1999(8) ac sydd wedi'i gymeradwyo yn unol â'r Rheoliadau hynny; a
  - (b) ystyr “darparydd gofal plant wedi'i gofrestru” (“*registered childcare provider*”) yw person sy'n gweithredu fel gofalwr plant neu sy'n darparu gofal dydd ac sydd wedi'i gofrestru o fewn ystyr adran 79F o Ddeddf Plant 1989(9) (cofrestru neu wrthod cofrestru gofalwyr plant a phersonau sy'n darparu gofal dydd i blant ifanc).

Grantiau ar gyfer dibynyddion- lwfans dysgu rhieni

24.—(1) Mae gan fyfyrwr cymwys hawl mewn cysylltiad â'i bresenoldeb ar gwrs dynodedig i gael y lwfans dysgu rhieni os oes gan y myfyriwr un neu fwy o blant dibynnol.

(2) Mae swm y lwfans dysgu rhieni sy'n daladwy mewn perthynas â blwyddyn academiaidd yn cael ei gyfrifo yn unol â rheoliad 25, a'r swm sylfaenol yw £1,400.

Grantiau ar gyfer dibynyddion- eu cyfrifo

25.—(1) Yn ddarostyngedig i'r paragraffau canlynol, y swm sy'n daladwy mewn perthynas ag elfen benodol o'r grant ar gyfer dibynyddion y mae gan y myfyriwr cymwys hawl i'w gael o dan reoliadau 22 i 24 yw'r swm hwnnw o'r elfen honno sy'n weddill ar ôl cymhwyso, hyd nes y daw i ben, swm sy'n hafal i (A– B) fel a ganlyn ac yn y drefn ganlynol—

- (a) i ostwng swm sylfaenol y grant dibynyddion mewn oed os oes gan y myfyriwr cymwys hawl i gael yr elfen honno o dan reoliad 22;
- (b) i ostwng swm sylfaenol y grant gofal plant am y flwyddyn academiaidd os oes gan y myfyriwr cymwys hawl i gael yr elfen honno o dan reoliad 23; ac
- (c) i ostwng swm sylfaenol y lwfans dysgu rhieni os oes gan y myfyriwr cymwys hawl i gael yr elfen honno o dan reoliad 24.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraffau (4) a (5), os yw B yn fwy na neu'n hafal i A, mae swm sylfaenol pob elfen o'r grant ar gyfer dibynyddion y mae gan y myfyriwr cymwys hawl i'w chael yn daladwy.

(8) S.I. 1999/3110.

(9) 1989 p. 41; mewnosodwyd adran 79F gan Ddeddf Safonau Gofal 2000 (p.14).

(3) Os yw (A–B) yn hafal i neu'n fwy na chyfanswm symiau sylfaenol elfennau'r grant ar gyfer dibynyddion y mae gan y myfyriwr cymwys hawl i'w cael, y swm sy'n daladwy mewn perthynas â phob elfen yw dim.

(4) Rhaid gostwng swm y grant dibynyddion mewn oed a gyfrifir o dan y rheoliad hwn yn unol â rheoliad 22(4).

(5) Rhaid gostwng swm y grant gofal plant a gyfrifir o dan y rheoliad hwn yn unol â rheoliad 23(6).

(6) Os yw swm y lwfans dysgu rhieni a gyfrifir o dan baragraff (1) yn £0.01 neu fwy ond yn llai na £50, swm y lwfans dysgu rhieni sy'n daladwy yw £50.

(7) Yn y rheoliad hwn—

A yw cyfanswm incwm net pob un o ddibynyddion y myfyriwr cymwys; a

B yw £1,075 os nad oes gan y myfyriwr cymwys blentyn dibynnol;

£3,225 os nad yw'r myfyriwr cymwys yn rhiant unigol a bod ganddo un plentyn dibynnol;

£4,300 os nad yw'r myfyriwr cymwys yn rhiant unigol a bod ganddo fwy nag un plentyn dibynnol;

£4,300 os yw'r myfyriwr cymwys yn rhiant unigol a bod ganddo un plentyn dibynnol;

£5,380 os yw'r myfyriwr cymwys yn rhiant unigol a bod ganddo fwy nag un plentyn dibynnol.

(8) Mae paragraffau (9) i (12) yn gymwys os bydd unrhyw un o'r canlynol yn digwydd, yn ystod y flwyddyn academaidd—

(a) bod nifer dibynyddion y myfyriwr cymwys yn newid;

(b) bod person yn dod yn ddibynnydd i'r myfyriwr cymwys neu'n peidio â bod yn ddibynnydd iddo;

(c) bod y myfyriwr cymwys yn dod yn rhiant unigol neu'n peidio â bod yn rhiant unigol;

(ch) bod myfyriwr yn dod yn fyfyrwr cymwys o ganlyniad i ddigwyddiad y cyfeirir ato yn rheoliad 18(8).

(9) Er mwyn penderfynu priod werthoedd A a B ac a oes grant dibynyddion mewn oed neu lwfans dysgu rhieni yn daladwy, rhaid i'r Cynulliad Cenedlaethol benderfynu ar y canlynol mewn perthynas â phob chwarter perthnasol drwy gyfeirio at amgylchiadau'r myfyriwr yn y chwarter perthnasol—

(a) faint o ddibynyddion y mae'r myfyriwr cymwys i gael ei drin fel pe baent ganddo;

(b) pwy yw'r dibynyddion hynny;

(c) a yw'r myfyriwr i gael ei drin fel rhiant unigol.

(10) Swm y grant ar gyfer dibynyddion am y flwyddyn academaidd yw cyfanswm y grant dibynyddion mewn oed a'r lwfans dysgu rhieni wedi'u cyfrifo mewn perthynas â phob chwarter perthnasol o dan baragraff (11) a swm unrhyw grant gofal plant am y flwyddyn academaidd.

(11) Mae swm y grant dibynyddion mewn oed a'r lwfans dysgu rhieni mewn perthynas â chwarter perthnasol yn draean o swm y grant neu'r lwfans am y flwyddyn academaidd pe bai amgylchiadau'r myfyriwr yn y chwarter perthnasol fel y'u pennir o dan baragraff (9) yn gymwys drwy gydol y flwyddyn academaidd.

(12) Yn y rheoliad hwn, ystyr “chwarter perthnasol” (“*relevant quarter*”) yw—

(a) yn achos person y cyfeirir ato ym mharagraff (8)(ch), chwarter sy'n dechrau ar ôl i'r digwyddiad perthnasol ddigwydd heblaw chwarter pryd y mae'r un hiraf o unrhyw wyliau yn digwydd, ym marn y Cynulliad Cenedlaethol;

(b) fel arall, chwarter heblaw'r chwarter pryd y mae'r un hiraf o unrhyw wyliau yn digwydd, ym marn y Cynulliad Cenedlaethol.

Grantiau ar gyfer dibynnyddion- dehongli

26.—(1) Yn rheoliadau 21 i 25—

- (a) ystyr “dibynnod” (“*dependent*”) yw ariannol ddibynnod yn gyfan gwbl neu'n bennaf;
- (b) ystyr “dibynnydd” (“*dependant*”), mewn perthynas â myfyriwr cymwys, yw partner y myfyriwr, plentyn dibynnod y myfyriwr neu ddibynnydd mewn oed, nad yw ym mhob achos yn fyfyrwr cymwys ac nad oes ganddo ddyfarniad statudol;
- (c) ystyr “dibynnydd mewn oed” (“*adult dependant*”), mewn perthynas â myfyriwr cymwys, yw person mewn oed sy'n dibynnu ar y myfyriwr heblaw plentyn y myfyriwr, partner neu gyn bartner y myfyriwr (gan gynnwys priod neu bartner sifil nad yw fel arfer yn preswyllo gyda'r myfyriwr);
- (ch) mae i “incwm net” (“*net income*”) yr ystyr a roddir ym mharagraff (2);
- (d) yn ddarostyngedig i is-baragraffau (dd), (e) ac (f), ystyr “partner” (“*partner*”) yw unrhyw un o'r canlynol—
  - (i) priod myfyriwr cymwys;
  - (ii) partner sifil myfyriwr cymwys;
  - (iii) person sydd fel arfer yn byw gyda myfyriwr cymwys fel pe bai'n briod i'r myfyriwr hwnnw os yw myfyriwr cymwys yn syrthio o fewn paragraff 2(a) o Atodlen 4 a'i fod yn dechrau ar y cwrs dynodedig ar neu ar ôl 1 Medi 2000;
  - (iv) person sydd fel arfer yn byw gyda myfyriwr cymwys fel pe bai'n bartner sifil i'r myfyriwr cymwys os yw myfyriwr cymwys yn syrthio o fewn paragraff 2(a) o Atodlen 4 a'i fod yn dechrau ar y cwrs dynodedig ar neu ar ôl 1 Medi 2005;
- (dd) nid yw person a fyddai fel arall yn bartner o dan is-baragraff (d) yn cael ei drin fel partner—
  - (i) os yw'r person hwnnw a'r myfyriwr cymwys, ym marn y Cynulliad Cenedlaethol, wedi rhoi'r gorau i fyw gyda'i gilydd fel arfer; neu
  - (ii) os yw'r person fel arfer yn byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig ac nad yw'n cael ei gynnal gan y myfyriwr cymwys;
- (e) at ddibenion is-baragraff (c), mae person yn cael ei drin fel partner pe bai'r person yn bartner o dan is-baragraff (d) oni bai am y ffaith nad yw'r myfyriwr cymwys y mae'r person fel arfer yn byw gydag ef yn syrthio o fewn paragraff 2(a) o Atodlen 4;
- (f) at ddibenion is-baragraffau (ff) ac (g), mae person yn cael ei drin fel partner pe bai'r person yn bartner o dan is-baragraff (d) oni bai am y dyddiad y dechreuodd y myfyriwr cymwys ar ei gwrs neu'r ffaith nad yw'r myfyriwr cymwys y mae'r person fel arfer yn byw gydag ef yn syrthio o fewn paragraff 2(a) o Atodlen 4;
- (ff) mae “plentyn” (“*child*”) mewn perthynas â myfyriwr cymwys yn cynnwys unrhyw blentyn i'w bartner ac unrhyw blentyn y mae ganddo gyfrifoldeb rhiant drosto os yw'r plant hynny'n dibynnu ar y myfyriwr; ac
- (g) ystyr “rhiant unigol” (“*lone parent*”) yw myfyriwr cymwys nad oes ganddo bartner ac sydd â phlentyn dibynnod neu blant dibynnod.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), incwm net dibynnydd yw incwm y dibynnydd o bob ffynhonnell am y flwyddyn academaidd o dan sylw wedi'i ostwng yn ôl swm y dreth incwm a'r cyfraniadau nawdd cymdeithasol sy'n daladwy mewn perthynas â hi ond gan anwybyddu—

- (a) unrhyw bensiwn, lwfans neu fudd-dal arall a delir oherwydd anabledd neu analluedd sydd gan y dibynnydd;

- (b) budd-dal plant sy'n daladwy o dan Ran IX o Ddeddf Cyfraniadau a Budd-daliadau Nawdd Cymdeithasol 1992⁽¹⁰⁾;
  - (c) unrhyw gymorth ariannol sy'n daladwy i'r dibynnydd gan awdurdod lleol yn unol â rheoliadau a wnaed o dan baragraff 3 o Atodlen 4 i Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002⁽¹¹⁾;
  - (ch) unrhyw lwfans gwarcheidwad y mae gan y dibynnydd hawlogaeth i'w gael o dan adran 77 o Ddeddf Cyfraniadau a Budd-daliadau Nawdd Cymdeithasol 1992;
  - (d) yn achos dibynnydd y mae plentyn sy'n derbyn gofal awdurdod lleol wedi'i fyrddio gydag ef, unrhyw daliad a wneir i'r dibynnydd hwnnw yn unol ag adran 23 o Ddeddf Plant 1989⁽¹²⁾;
  - (dd) unrhyw daliadau a wneir i'r dibynnydd o dan adran 15 o Ddeddf Plant 1989 ac Atodlen 1 iddi mewn perthynas â pherson nad yw'n blentyn i'r dibynnydd neu unrhyw gymorth a roddir gan awdurdod lleol yn unol ag adran 24 o'r Ddeddf honno; ac
  - (e) unrhyw greyd treth plant y mae gan y dibynnydd hawlogaeth i'w gael o dan Ran I o Ddeddf Credydau Treth 2002.
- (3) Os yw myfyriwr cymwys neu bartner y myfyriwr yn gwneud unrhyw daliadau ailgylchol a oedd gynt yn cael eu gwneud gan y myfyriwr yn unol â rhwymedigaeth a ysgwyddwyd cyn blwyddyn academaidd gyntaf cwrs y myfyriwr, incwm net y partner yw'r incwm net wedi'i gyfrifo yn unol â pharagraff (2) wedi'i ostwng yn ôl—
- (a) swm sy'n hafal i'r taliadau o dan sylw am y flwyddyn academaidd, os cafodd y rhwymedigaeth, ym marn y Cynulliad Cenedlaethol, ei hysgwyddo'n rhesymol; neu
  - (b) unrhyw swm llai, os bydd unrhyw swm o gwbl, sy'n briodol ym marn y Cynulliad Cenedlaethol pe gallai rhwymedigaeth lai fod wedi'i hysgwyddo'n rhesymol, ym marn y Cynulliad Cenedlaethol.
- (4) At ddibenion paragraff (2), os yw'r dibynnydd yn blentyn dibynnol a bod taliadau'n cael eu gwneud i'r myfyriwr cymwys tuag at gynhaliaeth y plentyn, mae'r taliadau hynny i gael eu trin fel incwm y plentyn.

Grantiau at deithio

27.—(1) Mae grant ar gael i fyfyrwr cymwys sy'n bresennol ar gwrs mewn meddygaeth neu ddeintyddiaeth (y mae cyfnod o astudio drwy hyfforddiant clinigol yn rhan angenrheidiol ohono) mewn perthynas â'r gwariant rhesymol y mae'n ofynnol iddo ei dynnu mewn blwyddyn academaidd er mwyn bod yn bresennol mewn cysylltiad â'i gwrs mewn unrhyw ysbty neu fangre arall yn y Deyrnas Unedig (nad yw'n rhan o'r sefydliad) lle darperir cyfleusterau ar gyfer hyfforddiant clinigol heblaw gwariant sy'n cael ei dynnu at ddibenion astudiaethau preswyl i ffwrdd o'r sefydliad.

(2) Mae grant ar gael i fyfyrwr cymwys mewn perthynas â'r gwariant rhesymol y mae'n ofynnol iddo ei dynnu mewn blwyddyn academaidd yn y Deyrnas Unedig neu y tu allan iddi er mwyn bod yn bresennol mewn sefydliad dros y môr neu'r Sefydliad Prydeinig ym Mharis am gyfnod o wyth wythnos o leiaf fel rhan o'i gwrs.

(3) Mae swm y grant sy'n daladwy mewn perthynas â blwyddyn academaidd yn hafal i'r gwariant rhesymol y mae'r Cynulliad Cenedlaethol yn penderfynu ei bod yn ofynnol i'r myfyriwr cymwys ei dynnu at y dibenion ym mharagraff (1) neu baragraff (2).

(4) Wrth benderfynu ar y gwariant sy'n cael ei dynnu gan fyfyrwr cymwys mae £285 o'r gwariant hwnnw'n cael ei anwybyddu.

---

(10) 1992 p.4.
 (11) 2002 p.38.
 (12) 1989 p.41.

(5) At ddibenion y rheoliad hwn mae unrhyw gyfeiriad at wariant sy'n cael ei dynnu er mwyn bod yn bresennol mewn sefydliad neu ar gyfnod o astudio—

- (a) yn cynnwys gwariant cyn bod yn bresennol felly ac wedyn; a
- (b) yn hepgor unrhyw wariant y mae grant yn daladwy mewn perthynas ag ef o dan reoliad 19.

(6) Os bydd myfyriwr cymwys yn bresennol mewn sefydliad dros y môr neu'r Sefydliad Prydeinig ym Mharis am gyfnod o wyth wythnos o leiaf fel rhan o'i gwrs a'i fod yn rhesymol yn dynnu unrhyw wariant i yswirio yn erbyn atebolrwydd am gost triniaeth feddygol sy'n cael ei darparu y tu allan i'r Deyrnas Unedig ar gyfer unrhyw salwch neu anaf i'r corff a geir neu a ddiodefir yn ystod y cyfnod hwnnw, mae ganddo hawl i gael grant ychwanegol o dan y rheoliad hwn sy'n hafal i'r swm sy'n cael ei dynnu felly.

(7) Caniateir didynnu o'r grant o dan y rheoliad hwn yn unol â rheoliad 46.

Grantiau addysg uwch

28.—(1) Mae gan fyfyriwr cymwys dan yr hen drefn hawl yn unol â'r rheoliad hwn i gael grant addysg uwch mewn cysylltiad â'i bresenoldeb ar gwrs dynodedig i dalu costau llyfrau, offer, teithio neu ofal plant sy'n cael eu tynnu er mwyn bod yn bresennol ar y cwrs hwnnw.

(2) Nid oes gan fyfyriwr cymwys dan yr hen drefn hawl i gael grant addysg uwch oni bai ei fod wedi dechrau ar y cwrs dynodedig ar neu ar ôl 1 Medi 2004.

(3) Uchafswm y grant addysg uwch sydd ar gael mewn perthynas â blwyddyn academiaidd yw £1,000.

(4) Mae gan fyfyriwr cymwys sydd â hawl i gael grant addysg uwch hawlogaeth i gael swm fel a ganlyn—

- (a) mewn unrhyw achos lle mae incwm yr aelwyd yn £15,970 neu lai, mae ganddo hawlogaeth i gael uchafswm y grant sydd ar gael;
- (b) mewn unrhyw achos lle mae incwm yr aelwyd yn fwy na £15,970 ac nad yw'n fwy na £21,955, mae'r myfyriwr yn derbyn swm hafal i **M**– **A**, pan fo **M** yn £1,000 ac **A** yn £1 am bob £6.30 cyflawn o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £15,970; ac mewn unrhyw achos lle mae incwm yr aelwyd yn fwy nag £21,955, nid oes grant yn daladwy o dan y rheoliad hwn.

Grant cynhaliaeth

29.—(1) Mae gan fyfyriwr cymwys dan y drefn newydd hawl yn unol â'r rheoliad hwn i gael grant cynhaliaeth at gostau byw mewn cysylltiad â'i bresenoldeb ar gwrs dynodedig.

(2) Nid oes gan fyfyriwr cymwys dan y drefn newydd hawl i gael grant cynhaliaeth os oes ganddo hawl i gael grant cymorth arbennig.

(3) Nid oes gan fyfyriwr cymwys hawl i gael grant cynhaliaeth oni bai ei fod yn dechrau ar y cwrs dynodedig ar neu ar ôl 1 Medi 2006.

(4) Uchafswm y grant cynhaliaeth sydd ar gael mewn perthynas â blwyddyn academiaidd yw—

- (a) yn achos myfyriwr math 1 ar gwrs hyfforddi athrawon, £1,350;
- (b) yn achos myfyriwr math 2 ar gwrs hyfforddi athrawon, £2,700; ac
- (c) yn achos myfyriwr dan y drefn newydd ac eithrio myfyriwr math 1 neu fath 2 ar gwrs hyfforddi athrawon, £2,700.

(5) Mae myfyriwr math 1 ar gwrs hyfforddi athrawon sydd â hawl i gael grant cynhaliaeth mewn perthynas â blwyddyn academiaidd yn cael un o'r symiau a ganlyn mewn perthynas â'r flwyddyn honno—

- (a) os yw incwm yr aelwyd yn £17,500 neu lai, mae'n cael £1,350;
  - (b) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £17,500 ond heb fod uwchlaw £26,500, bydd yn cael swm hafal i $M - (A/2)$ pan fo M yn £1,350 ac A yn £1 am bob £6 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £17,500; ac
  - (c) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £26,500, bydd yn cael £600.
- (6) Mae myfyriwr math 2 ar gwrs hyfforddi athrawon sydd â hawl i gael grant cynhaliaeth mewn perthynas â blwyddyn academaidd yn cael un o'r symiau a ganlyn mewn perthynas â'r flwyddyn honno—
- (a) os yw incwm yr aelwyd yn £17,500 neu lai, bydd yn cael £2,700;
  - (b) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £17,500 ond heb fod uwchlaw £26,500, bydd yn cael swm hafal i $M - A$ pan fo M yn £2,700 ac A yn £1 am bob £6 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £17,500; ac
  - (c) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £26,500, bydd yn cael £1,200.
- (7) Mae myfyriwr cymwys dan y drefn newydd ac eithrio myfyriwr math 1 neu fath 2 ar gwrs hyfforddi athrawon sydd â hawl i gael grant cynhaliaeth mewn perthynas â blwyddyn academaidd yn cael un o'r symiau a ganlyn mewn perthynas â'r flwyddyn honno—
- (a) os yw incwm yr aelwyd yn £17,500 neu lai, bydd yn cael £2,700;
  - (b) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £17,500 ond heb fod uwchlaw £26,500, bydd yn cael swm hafal i $M - A$ pan fo M yn £2,700 ac A yn £1 am bob £6 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £17,500; ac
  - (c) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £26,500 ond heb fod uwchlaw £37,425, bydd yn derbyn swm hafal i $RM - A$, pan fo RM yn £1,200 ac A yn £1 am bob £9.50 cyflawn o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £26,500;
  - (ch) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £37,425 ni thelir grant cynhaliaeth.

Grant Cymorth Arbennig

30.—(1) Mae gan fyfyriwr cymwys dan y drefn newydd hawl yn unol â'r rheoliad hwn i gael grant cymorth arbennig mewn cysylltiad â'i bresenoldeb ar gwrs dynodedig i dalu cost llyfrau, offer, teithio neu ofal plant sy'n cael ei dynnu er mwyn bod yn bresennol ar y cwrs hwnnw.

(2) Mae gan fyfyriwr dan y drefn newydd hawl i gael grant cymorth arbennig os yw'n syrthio o fewn categori rhagnodedig o berson at ddibenion adran 124(1)(e) o Ddeddf Cyfraniadau Nawdd Cymdeithasol a Budd-daliadau 1992.

(3) Uchafswm y grant cymorth arbennig sydd ar gael mewn perthynas â blwyddyn academaidd yw—

- (a) yn achos myfyriwr math 1 ar gwrs hyfforddi athrawon, £1,350;
- (b) yn achos myfyriwr math 2 ar gwrs hyfforddi athrawon, £2,700; ac
- (c) yn achos myfyriwr dan y drefn newydd ac eithrio myfyriwr math 1 neu fath 2 ar gwrs hyfforddi athrawon, £2,700.

(4) Mae myfyriwr math 1 ar gwrs hyfforddi athrawon sydd â hawl i gael grant cymorth arbennig mewn perthynas â blwyddyn academaidd yn cael un o'r symiau a ganlyn mewn perthynas â'r flwyddyn honno—

- (a) os yw incwm yr aelwyd yn £17,500 neu lai, mae'n cael £1,350;
- (b) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £17,500 ond heb fod uwchlaw £26,500, mae'n cael swm hafal i $M - (A/2)$ pan fo M yn £1,350 ac A yn £1 am bob £6 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £17,500; ac

(c) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £26,500, mae'n cael £600.

(5) Mae myfyriwr math 2 ar gwrs hyfforddi athrawon sydd â hawl i gael grant cymorth arbennig mewn perthynas â blwyddyn academiaidd yn cael un o'r symiau a ganlyn mewn perthynas â'r flwyddyn honno—

(a) os yw incwm yr aelwyd yn £17,500 neu lai, mae'n cael £2,700;

(b) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £17,500 ond heb fod uwchlaw £26,500, mae'n cael swm hafal i **M-A** pan fo **M** yn £2,700 ac **A** yn £1 am bob £6 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £17,500; ac

(c) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £26,500, mae'n cael £1,200.

(6) Mae myfyriwr cymwys dan y drefn newydd ac eithrio myfyriwr math 1 neu fath 2 ar gwrs hyfforddi athrawon sydd â hawl i gael grant cymorth arbennig mewn perthynas â blwyddyn academiaidd yn cael un o'r symiau a ganlyn mewn perthynas â'r flwyddyn honno—

(a) os yw incwm yr aelwyd yn £17,500 neu lai, mae'n cael £2,700;

(b) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £17,500 ond heb fod uwchlaw £26,500, mae'n cael swm hafal i **M-A** pan fo **M** yn £2,700 ac **A** yn £1 am bob £6 o incwm sydd gan yr aelwyd uwchlaw £17,500; ac

(c) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £26,500 ond heb fod uwchlaw £37,425, bydd yn derbyn swm hafal i **RM-A**, pan fo **RM** yn £1,200 ac **A** yn £1 am bob £9.50 cyflawn o incwm yr aelwyd uwchlaw £26,500;

(ch) os yw incwm yr aelwyd uwchlaw £37,425, ni thelir grant cynhaliaeth.